

безпеки держави. Сталий розвиток - XXI століття. Дискусії 2021: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції / Національний університет —Києво-Могилянська академія / за ред. проф. Хлобистова Є.В. Київ, 2021. С. 194-201.

4. Сторощук Б.Д. Прийняття рішень в умовах кризових трансформацій економічної влади. [Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Економіка](#), № 834, 20221. С.3-12

УДК 336:327.5

Кононенко Г.І. к.е.н., доцент
кафедри фінансів та інвестицій

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сьогодні українська економіка стикнулася з небаченим за всю свою історію потрясінням. Повномасштабне військове вторгнення РФ завдало потужного удару по всіх ланках економічної системи нашої держави. Знизилося виробництво основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України. Крім того, заблоковані порти, а відтак і лівова частка зовнішньої торгівлі. Нищиться транспортно-логістична, соціальна, маркетингова та інженерна інфраструктура цілих регіонів. Відбувається відтік кадрів за кордон та їх часткова передислокація на захід держави, що тимчасово викидає з активного економічного життя сотні тисяч, або й мільйони людей [1].

Повномасштабна військова агресія Росії проти України значно підвищила всі ризики, що впливають на стабільність фінансової системи. Україна може

втратити значну частину свого ВВП у 2022 році. Інфляційний тиск залишається значним через руйнування виробничої та транспортної інфраструктури та підвищення собівартості виробництва. Як наслідок, в Україні відбулося значне зростання видатків державного бюджету на підтримку бізнесу та сприяння поступовому відновленню економіки.

Задля забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни під час війни виконавчі та законодавчі органи влади внесли ряд змін та правила надання окремих фінансових послуг, ведення певних обмежень, спрощення ряду процедур, зменшення податкових тягарів тощо. Виклики сьогодення диктують нові вимоги функціонування фінансової системи, що й почали реалізовувати законодавчі та виконавчі органи влади [2, с. 2].

Члени FSC відзначили стабільність фінансової системи в нинішніх умовах. Це було досягнуто завдяки реформі фінансового сектору, здійсненій останніми роками, та своєчасним антикризовим заходам, вжитим регуляторами з моменту початку війни. Ліквідність банківського сектору висока: депозити клієнтів, номіновані в усіх валютах, з початку військових дій зросли на 41 млрд грн. З березня зростають гривневі корпоративні кредити.

НБУ продовжує вживати надзвичайних заходів для підтримки банків під час воєнного стану. Зокрема, банки мають дозвіл надавати відпустки погашення кредиту та не враховують час прострочення кредиту при оцінці кредитного ризику. Банкам також дозволено реструктуризувати кредити боржникам, які постраждали від агресії Росії. Банки звільняються від коригувальних дій за порушення нормативів достатності капіталу та ліквідності.

Для підтримки фінансової стабільності грошове фінансування держбюджету з боку НБУ має бути зведено до мінімуму. Щоб цього досягти, потрібно продовжувати залучати офіційне фінансування від міжнародних партнерів на пільгових умовах і намагатися якнайкраще зберегти наші бюджетні ресурси та міжнародні резерви, поки діє воєнний стан. Збільшення

бюджетних видатків має здійснюватися насамперед у пріоритетних сферах, таких як забезпечення обороноздатності країни та соціального захисту. При цьому надання податкових пільг має бути адресним, а не комплексним [3].

9 березня 2022 року МВФ схвалив фінансування України в розмірі 1,4 мільярда доларів через Інструмент швидкого фінансування, щоб допомогти задовольнити нагальні потреби у фінансуванні. Україна вже мала угоду stand-by – стандартний інструмент МВФ, який використовується для подолання проблем платіжного балансу – але це супроводжується макроекономічною програмою, що включає зобов'язання та обмеження для країни-одержувача щодо забезпечення макроекономічної стабільності. Ця угода stand-by була скасована, а нова програма буде узгоджена в майбутньому [4].

Можна сказати, що для Заходу ціна підтримки України вже іде на десятки мільярдів доларів, а попередні озвучені розрахунки фінансових потреб для відновлення України після війни обчислюються сотнями мільярдів. Це становить стабільність фінансової системи України і пряму залежність від міжнародної фінансової допомоги. Без міжнародної підтримки будуть не тільки скорочені видатки, але й буде поставлено під загрозу фінансування оборони держави загалом [2, с. 5].

Економічні перспективи України погрожують невизначеністю і багато в чому визначатимуться тривалістю та масштабами війни. Величезна шкода завдається виробничій спроможності економіки, і буде потреба у значному зовнішньому фінансуванні, щоб допомогти відбудові країни та економіки після війни. Навіть за підтримки МВФ та міжнародного співтовариства, постконфліктний шлях повернення НБУ до того, щоб стати оперативно незалежним центральним банком, з відкритим валютним ринком і гнучким обмінним курсом, безсумнівно, буде делікатним компромісом підтримка економіки та запобігання обвалу валюти та інфляції [4].

Отже, виходячи зі становища нашої країни можна зробити висновки, що на велику діяльність центральних та виконавчих органів, припадають великі задачі зв'язані з воєнною кризою. Попри те, що йде війна, економіка працює.

Література

1. Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання: веб-сайт. URL: <https://www.prostir.ua/> (дата звернення: 24.05.2022).
2. Маршук Л. М., Мовчан Д. О., Покойовий О. О. Особливості фінансової системи в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. Фінанси, банківська справа та страхування. №37. 2022. 6 с.
3. Financial Stability Council Meeting Recap: Systemic Risks High But Controlled: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/> (дата звернення: 24.05.2022).
4. War in Ukraine: The financial defence: веб-сайт. URL: <https://voxeu.org/article/war-ukraine-financial-defence> (дата звернення: 25.05.2022).

УДК 338:336

Петрівський О.О, аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ БАНКІВ ТА ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Світова архітектура фінансів трансформується під впливом цифровізації, фінансових інновацій та фінансових технологій. Започатковуються абсолютно нові за своєю суттю фінансові продукти та інструменти, принципово нові